

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director : C. G. DISSESCU

Prim-Redactor : SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Petre Ionescu-Muscel. — *Contravențiunile în lege și în doctrină.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, S.-U. — Constituționalitatea legilor. — Legea contenciosului administrativ. — Acte de administrație săvârșite de Președinția Camerei și Senatului.*

(M. Totirescu cu Președintele Adunării Deputaților).

Curtea de Apel din Iași, s. II. — Contencios administrativ.

— Acte de guvernământ. — Camere de Agricultură. — Alegeri. —

Amânare. — Act administrativ de activitate. — Forță majoră. —

Căderea instanțelor pediceune de contencios.

(D. Tacu cu Ministerul de Agricultură și Domenii).

Jurisprudența străină.

Recenzii.

Bibliografie.]

CONTRAVENȚIUNILE ÎN LEGE ȘI ÎN DOCTRINA¹⁾

II.

Contravențiunile în C. P. în vigoare și în Proiectul de C. P. 1928.

Privind textele referitoare la contravențiuni din C. P. actual și din proiectul C. P. — observăm o înmulțire a contravențiunilor în noul proiect penal (de ex. art. 589 — alin. 4, 14, 15, 17, 19, 20, 21) și pedepse mai aspre.

Pedeapsa bănească e firesc a fi mai mare, pentru că amenzile din vechiul cod sunt mici (deși s'au mărit și ele) față de moneda-valoare după războiu. Cu tot indicele de scumpete, totuși amenzile sunt în noul proiect mult mai mari. Zilele de închisoare sunt în noul proiect — în ceea ce privește contravențiunea — într'un număr mai mare, față de codul penal în vigoare.

Codul penal nu putea prevedea toate contravențiunile și aceasta e rațiunea fixării și altor contravențiuni prin legi speciale (legea speculei; repauzului duminical, etc.), sau prin decizii ministeriale, ordonanțe sau regulamente date de prefectii de județe, de poliție sau de municipii (ori primării).

Încât totalul contravențiunilor e greu de făcut. După această schiță e necesar a se discuta cestiunea importantă:

Judecătorul trebuie să țină seamă de intențiune în materie de contravențiune?

Iată, acesta e punctul important. Judecătorul, atunci când judecă contravențiile, trebuie să

se mărginească a constata numai contravențiunea? Am văzut cum apare în lege contravențiunea și ce sancțiuni se prevăd pentru ea. Dar iată în proiectul penal recent (1928), la art. 586 găsim:

„Judecătorii nu pot să discute necesitatea sau oportunitatea regulamentelor, deciziunilor sau ordonanțelor“.

Din actualul cod penal am subliniat la art. 387 (clasa I, de contravențiuni): Pedeapsa închisorii dela o zi până la două zile se va putea aplica, pe lângă amendă, după circumstanțe.

În clasa II-a a contravențiunilor, prevăzute de legea penală în vigoare, la art. 390 se arată: „se va putea, după împrejurări, pronunța, etc.“

În cl. III la art. 393 C. P. în vigoare, alin. I, se află: „actele cauzate cu voință“, etc.

Prin urmare texte din legea penală în vigoare, cu privire la unele contravențiuni vorbesc de intențiune, de voință, de împrejurări.

În proiectul penal (1928) se vorbește, cum am accentuat, de interzicerea judecătorilor de a discuta necesitatea sau oportunitatea regulamentelor, etc. Niciodată judecătorii nu s'au opus aplicării legii, cât timp o autoritate judecătorească (Curtea de Casație) n'a dispus contrariu.

Dar poate acest text din proiect să spue altceva, anume, că judecătorii să nu discute necesitatea sau oportunitatea aplicării pedepselor, ci a constată faptului material al contravențiunii, după care să aplice pedeapsa.

Și în adevăr, spiritul legilor speciale, asupra repauzului duminical, asupra legii speculei, asupra circulației (regulamente și legi) au o înfățișare ciudată. Dacă faptul a fost constatat de un inspector al ministerului respectiv, sau în unele cazuri chiar și de alte organe inferioare, pe baza procesului-verbal respectiv, care nu poate fi atacat decât dovedind că este fals, judecătorii sunt ținuți a condamna după faptul material, fără a mai ține seamă de intențiune, voință sau împrejurări.

Ba sunt cazuri când chiar din organele administrative inferioare, pot condamna și încasă imediat amenda. De pildă, în sensul acesta se percep amenzile în tren sau acelea pentru circulațiunea vehiculelor, precum și altele.

Aceasta ne încredințează că, asupra contravențiilor, legile speciale (repauz duminical, speculă, etc.), regulamentele, ordonanțele, deciziunile, vin cu o notă mult mai marțială, decât însuși legea penală, codul penal, cărora se adaugă în materie de contravențiuni. Căci în vreme ce codicele penal, vorbește de împrejurări, de intențiune, de voință, chiar

1) V. Dreptul, No. 29 a. c.

acolo unde se arată contravențiunile, legile speciale ignorează această situațiune și trec chiar peste legea principală, căreia sunt alipite, dispunând direct asupra câtorva chestiuni, ce în adevăr sunt fundamentale.

Căci în vreme ce codul penal vorbește de — „intențiune“, de „voință“ și de împrejurări, în cartea III, consacrată contravențiunilor, legile speciale, regulamentele, etc. pentru contravențiuni exclud aceste elemente cari împreună formează un factor determinant asupra imputabilității în procesul penal.

Și ni se pare ciudat de a vedea aceste puteri într'o măsură mai mare în dispozițiunile legilor citate, regulamente, ordonanțe, etc., anexate legii penale, decât în legea penală (adică în codul penal).

Încât există dacă nu o contradicție, cel puțin o anomalie tehnică ce nu poate să rămână, atât timp cât contravențiunile vor fi socotite ca aparținând dreptului penal.

E drept însă că, acest lucru ciudat nu se petrece numai la noi, ci și în alte părți (de ex. în Italia). În privința sancționării contravențiunii există două teze:

1) *A nu se ține seamă de cauzele cari au determinat contravențiunea, ci numai de existența ei;*
2) *A 2-a teză, a se ține seamă de aceste cauze.*

Asupra primei teze cităm un proces de contravențiune venit anul acesta în recurs la Curtea de Casație din Roma¹⁾.

Procesul eră acesta: un comerciant își închide magazinul cu un minut mai târziu, după ora fixată de lege. E dat în judecată și e condamnat. Comerciantul susțină că, după ceasul său a închis după lege magazinul. După ce fu condamnat — comerciantul făcù recurs. Curtea de Casație sub președinția d-lui Longhi — respinge recursul și comerciantul rămase condamnat definitiv.

Cu această ocașiune se stabili și mai accentuat că, *în materie de contravenții, nu trebuie a se ține seamă de circumstanțe (intenție, etc.), ci numai de constatarea contravenției.*

Al 2-lea caz, îl cităm din țară. Recent sec. II-a c. c. a trib. Ilfov, în audiența dela 18 Septembrie 1928, sub președinția d-lui Mayer, procuror fiind d-l Alevra, a avut de judecat o serie de contravențiuni.

Cităm două dintre ele:

1) O femeie din jurul Bucureștiului, văduvă de războiu, cu mai mulți copii — neavând avere se apucă să facă negoț cu lapte. Ea eră atât de săracă, încât nici n'avea barem o singură vacă, ceea ce făcea ca laptele ce-l aducea în București spre vânzare, să-l cumpere din satul ei și satele vecine. Rezultatul fu că chiar în scurt timp — într'o săptămână — i se fac trei procese de contravenție, că n'are lapte bun, ci amestecat cu apă. La prima contravenție fu condamnată la 5000 lei amendă, la a 2-a la 10.000 lei, iar pentru a 3-a oară, care în apel se judecă pe ziua de 18 Septembrie a. c., (secția II-a c. c. trib. Ilfov), era condamnată la 20.000 lei amendă.

Apărarea femeiei acesteia¹⁾ printre altele dovedește că ea nu mai face acest comerț cu lapte de

1) Președintele secțiunii de la Casație unde s'a judecat recursul era D-l Prof. Silvio Longhi pe care l-am avut profesor la „Institutul de Criminologie din Roma unde D-sa aduse în discuțiune acest proces. La această discuțiune am participat susținând o teză contrarie tezei d-sale, așa cum vom vedea în cuprinsul acestui studiu.

2) Nu reținem numele avocatului ce a apărat-o.

3 ani și depune în sensul acesta o dovadă dela primăria comunei de unde eră. Se mai spuse că această femeie, pentru a-și plăti primele 2 amenzi, a trebuit ca prin licitație publică, să i se vândă ceea ce se afla în sărăcicioasa ei casă. Tribunalul, completul sub președinția d-lui Mayer — admise apelul și reduce amenda dela 20.000 la 3000 lei. Tot în aceeași zi, în acelaș loc, acelaș complet judecă și această contravențiune:

b) Un țaran bătrân avù nenorocirea a-i muri un cal, de o boală contagioasă.

Fu condamnat păgubașul calului, că nu și-a îngropat imediat calul ce-i murise¹⁾.

Acum venise în apel — la tribunal. Tribunalul îi respinse apelul.

Acum putem discuta, d-l prof. Silvio Longhi — (teza sa) ar fi menținut amenda de 20.000 lei, pentru femeia care încă de 3 ani nu mai făcea comerțul cu lapte. A existat contravențiune și recidivă — pentru care se prevede o amendă de 20.000 lei, atunci apelul, după d-l prof. Silvio Loughin, trebuie respins. — Prin urmare numai faptul — să se rețină contravențiunea.

O digresiune tot în cestiune: cari fapte sunt mai periculoase, contravențiunile sau crimele și delictele comune? Nu cumva s'au văzut scandaluri mari (cu bătăi, injurături, etc.) pedepsiți fiind autorii acestor scandaluri — cu câte 250—500 lei și în cel mai rău caz cu 1000 lei amendă? Dintre aceste delictes — ultime — și contravențiunea aceluia care din cauza ceasului — numai cu un minut mai târziu și-a închis magazinul, care sunt mai periculoase societății, cetățenilor în genere?

Ce este procesul? Procesul, — indiferent care — e o cercetare în care părțile își expun litigiul lor spre judecare în fața unor persoane sau instituții, spre a hotări. Hotărârea (sentința, deciziunea), dată de autoritatea judecătorească, are forță de lege.

În procesul penal, cu deosebire de procesul civil sau procesul comercial, judecătorul e obligat a ține seamă de „intențiune“ — de cauzele cari au determinat faptul penal — procesul penal ar marcă un regres, o întoarcere la primele sisteme de imputabilitate, contra cărora școala clasică penală avù de luptat și de introdus în justiția penală, mai multă umanitate, în timp ce mai târziu școala pozitivă penală avù de adăugat justiției penale un spirit științific și mai mult adevăr, decât siguranță în sancționarea faptelor penale.

Zicem *adevăr* și *siguranță* pentru că siguranța judecătorului că, imputatul e necesar a primi o pedeapsă se poate a nu fi și „adevărat“ a merită această pedeapsă. Și spre a întrebuiță însuși terminologia unui penalist pozitivist (Enrico Ferri): *siguranța* e o noțiune subiectivă, pe când *adevărul* e o noțiune obiectivă.

Și cele mai mari erori judiciare, comise de judecători în general — și de judecătorii populari (Curtea cu Jurați) mai ales, sunt datorite acestei „siguranțe“ care e, cum am accentuat, o noțiune subiectivă. În procesul penal, în special, „impreionismul“ are o putere mai mare asupra determinării acelei „siguranțe“ decât asupra „adevărului“.

Și desigur, „adevărul“ trebuie a fi mai întâiu condițiunea care să determine achitarea sau condamnarea în penal.

Prin urmare acest „adevăr“ în cercetarea pro-

1) Intrucât procesul contravențiune are și umor. Cum s'ar zice tot hoțul de păgubaș e vinovat.

cesului penal formează un ideal al justiției, care va fi atins mai ales odată cu studiul științifico-pozitiv și în materie penală.

Și cum contravențiunea astăzi e socotită ca aparținând dreptului penal, nu trebuie a nu ține seamă în judecarea ei, de „intențiune“, „voință“, „împrejurări“.

Acest lucru cu atât mai afirmat, cu cât însuși în textele codului penal în vigoare se găsesc aceste cauze: „intențiunea“, „voința“, „împrejurări“, așa cum am citat în articolele dela contravențiuni, în partea I-a a acestui studiu.

Dacă contravențiunile, indiferent unde se găsesc înserate (legi, ordonanțe, etc.), aparțin procesului penal, în nici un caz ele nu pot fi judecate, trecând peste elementele de bază ale dreptului penal în vigoare, adică peste „intențiune“, etc.

Căci din toate punctele de vedere: filosofic, uman, adevăr, legislativ (căci codul penal ține seamă de „intențiune“, etc.), omul e pedepsit penalicește dacă a comis faptul cu voință, conștient. Și dacă penalicește e absolvit, sau achitat, în acest caz să fie ținut a plăti daunele civile. Și logic ar fi ca în materie de contravențiuni a se ține seamă de intențiune, de voință, de împrejurări. Contravenientul, în majoritatea cazurilor, face contravențiunile cu intenție, — adică chiar dacă s'ar judeca ca și în procesul penal pentru delictele comune, el totuși va trebui să fie condamnat.

La fel, unii comercianți sau patroni, închid magazinul sau atelierul lor, mai târziu de ora fixată de lege pentru închidere, cu intențiune.

Prin urmare, ținând sau neținând seamă de „intențiune“ într'un astfel de proces, contravenientul tot așa va fi condamnat. Dar sunt anomalii în materie de contravențiune, cari te revoltă. Cităm din nou cazul acelei femei — văduvă de război — care fără intențiune fu condamnată la 5000 lei amendă în primul rând, la 10.000 lei a 2-a oară și la 20.000 lei ultima oară. Și sunt multe cazurile în materie de contravenție unde de 2 ori se lucrează în mod arbitrar:

a) De către organele administrative (în cari înțelegem și acele polițienești).

Acestea din cauza, ori a nepregătirii, ori a unei lipse de control sancționar, în multe cazuri dau naștere la procese de contravențiuni, datorită unui *exces de zel* sau unui determinism venit pe urma unor stăruințe interesate.

b) Al 2-lea loc unde se sancționează arbitrar contravențiunea e acolo unde legea ține seamă de „intențiune“, „voință“, „împrejurări“.

Acest lucru cât timp contravențiunea va aparține cel puțin dreptului penal.

Rezultatul proceselor de contravențiune judecate fiind ținând seamă de intențiune, voință, împrejurări.

În acest caz am avea 2 urmări:

a) Prima ar fi că, s'ar repara o nedreptate, prin a fi condamnat cineva, care cu intenție, etc., a făcut un fapt ce lezează un bun general, că s'ar da pedeapsa în mod mai drept.

b) Dacă în acest mod, s'ar pedepsi contravențiunea, am avea un număr mai mare de contravențiuni, locuitorii fiind mai puțin atenți în acțiunile lor, care le dau naștere.

Dar mai interesează, ca în orice măsură de reprimare, dreptatea.

Și din cele 2 cazuri arătate, în privința aceasta primul este mai de îmbrățișat.

S'ar ridica atunci o chestiune, care în materie de contravențiune e foarte des întâlnită: neglijența.

Din cauza neglijenței se dau naștere la multe contraențiuni (nemăturatul coșurilor, etc.). Neglijența în materie de contravențiune, trebuie pedepsită? — Da, trebuie pedepsită, însă cu o mai mică pedeapsă, decât atunci când promotorul contravențiunii a fost intențiunea, voința.

În modul acesta se pot salva cele 2 principii:

I. Nimeni fără vină nu poate fi condamnat.

II. Se apără cu dreptate interesele generale.

S'ar putea zice că aceste interese generale vor suferi mult după judecarea aceasta.

Nu, căci s'admitem că cineva a contravenit la legea sanitară, nedeclarând un caz de boală molișitoare aflat în casa sa. Din cauza această — a nedeclarării boalei — mai multe persoane s'au îmbolnăvit, ba chiar au murit parte din ele.

Această contravențiune vine să se judece. Nu mai este o prezumție astăzi că locuitorii știu că boala trebuie declarată, ci este o certitudine. Așa fiind nu s'ar ajunge la o aceeași condamnare a acestei contravențiuni indiferent decă ținem sau nu seamă de intențiune?

Și atunci cum suferă interesul general?

Să privim aceasta la repauzul duminical. Care dintre comercianți sau patroni nu știu astăzi de existența unei legi, care reglementează repauzul?

Și sunt atâtea exemple care se pot citi. Dar sunt invers cazuri când judecând contravențiunea numai după *actul ei material*, fără a ține seamă de intenție, voință, împrejurări, se comite o eroare ce lezează *echitatea*.

De aceea, în materie de contravențiune, trebuie a se ține seamă de aceleași considerațiuni --- de cari se ține în procesul penal pentru crime și delicta comune; aceasta fiind și în conformitate cu legea penală (cum am arătat) și cu doctrina.

Petre Ionescu-Muscel

Profesor

Doctor în drept dela Universitatea din Roma

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secțiuni-uniute

Audiența dela 6 Iunie 1929.

Președinția D-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

M. Totirescu cu Președintele Adunării Deputaților.

CONSTITUȚIONALITATEA LEGILOR.—DACĂ DISPOZIȚIUNILE DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV CARE SUSTRAGE PUTEREI JUDECĂTOREȘTI ACTELE ADMINISTRATIVE ALE PREȘEDINTELUI ADUNĂRII DEPUTAȚILOR SUNT SAU NU CONSTITUȚIONALE.—ART. 3 AL. ULTIM DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.—ART. 107 DIN CONSTITUȚIE.—ART. 29 DIN LEGEA CURȚII DE CASAȚIE.

Articolul 107 din Constituție, făcând o singură excepție la regula generală, după care cei vătămați în drepturile lor printr'un act administrativ de autoritate sau gestiune, se pot adresa contenciosului administrativ, și anume pentru actele de guvernământ și acele de comandament cu caracter militar, urmează că dispoziția aliniatului ultim al art. 3 din

legea pentru contenciosul administrativ, care sustrage puterii judecătorești actele administrative de autoritate și gestiune ale președintelui Senatului și Adunării Deputaților, este contrarie principiului înscris în art. 107 din Constituție, și deci are a fi înlăturată pe baza art. 29 din legea Curții de Casație.

No. 28. — Declarată neconstituțională dispoziția art. 3 al. ultim din legea Contenciosului administrativ, în urma recursului făcut de Mihail Totirescu în potriiva deciziei Curții de Apel din București S. III-a în proces cu Președintele Adunării Deputaților.

S'au ascultat D-nii avocați Gr. Trancu-Iași pentru recurent Pompiliu Ioanițescu pentru intimat și D-l procuror general I. N. Stambulescu în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Neconstituționalitatea art. 3 al. ultim din legea Contenciosului administrativ“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care se constată că Mihail Totirescu, chemând în judecată, pe baza art. 1 și 4 din legea Contenciosului administrativ pe președintele Adunării Deputaților, a cerut să fie reintegrat în funcțiunea de arhivar al acelei Adunări, din care a fost suspendat, spre a și regula drepturile la pensie; că Curtea de Apel din București S. III, a respins ca nefundată acțiunea sa pe motivul că potrivit dispoziției art. 3 al. ultim din legea Contenciosului Administrativ, actele administrative de autoritate și acele de gestiune ale președinților Corpurilor legiuitoare, fiind supuse controlului exclusiv al Adunării plenare a Corpului legislativ respectiv, reclamantul nu poate avea acțiune în contencios; că reclamantul făcând recurs în contra acelei deciziuni, această Inaltă Curte, S. III-a prin decizia Nr. 221/929 a respins recursul confirmând interpretarea dată de Curtea de Apel articolului 3 al. ultim din legea Contenciosului Administrativ, și a trimis afacerea înaintea Secțiunilor-Unite, spre a se pronunța asupra neconstituționalității acestui text de lege, întrucât recurentul a invocat în subsidiar, înaintea acelei secțiuni această chestiune ;

Considerând că art. 3 ultim aliniat din legea pentru contenciosul administrativ dispune că, actele administrative de autoritate și actele de gestiune ale președintelui Senatului și ale președintelui Adunării Deputaților sunt supuse controlului exclusiv Adunării plenare a Corpului legislativ ce prezidează;

Considerând că art. 107 din Constituție declară că cei vătămăți în drepturile lor, fie printr'un act administrativ de autoritate, fie printr'un act de gestiune făcut cu călcarea legilor și a regulamentelor, pot face cerere la instanțele judecătorești pentru recunoașterea drepturilor lor; că însă puterea judecătorească nu are căderea de a judeca actele de guvernământ, precum și actele de comandament cu caracter militar .

Considerând că, după aceste dispozițiuni din Con-

stituție, o singură excepție se face la regula generală după care cei vătămăți în drepturile lor printr'un act administrativ de autoritate sau gestiune se pot adresa contenciosului administrativ, și anume pentru actele de guvernământ și acele de comandament cu caracter militar ;

Că astfel fiind, dispoziția din ultimul aliniat al art. 3 din legea contenciosului administrativ, care sustrage puterii judecătorești actele administrative de autoritate și gestiune ale președinților Senatului și Adunării Deputaților, supunându-le numai controlului exclusiv al Adunării plenare a Corpului legislativ ce prezidează, este contrarie principiului înscris în art. 107 din Constituție și ca atare, violând acest principiu, urmează a fi înlăturată pe baza art. 29 din legea Curții de Casație;

Că, prin urmare, motivul de casare fiind întemeiat, el are a fi admis, iar afacerea urmează a fi trimisă secțiunii III a acestei Curți, pentru a o judeca în fond, potrivit dispoziției art. 12 din legea contenciosului administrativ.

Pentru aceste motive, declară neconstituțională dispoziția art. 3 din legea contenciosului administrativ și trimite dosarul Secțiunii III spre a judeca recursul în fond.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. II-a

Audiența de la 17 August 1929

Președinția d-lui S. Haralamb, consilier

Dumitru Tacu cu Ministerul de Agricultură și Domenii.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — ACTE DE GUVERNĂMÂNT. — CLASIFICAREA LOR. — EXAMINAREA FIECĂRUI ACT ÎN PARTE DEDUS ÎNAINTEA INSTANTELOR DE CONTENCIOS. — ART. 2 DIN LEGEA PENTRU CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — CAMERE DE AGRICULTURĂ. — ALEGERI. — AMÂNAREA LOR DELA DATA FIXATĂ. — ACT ADMINISTRATIV DE AUTORITATE. — ART. 8 ȘI 33 DIN LEGEA CAMERILOR DE AGRICULTURĂ. — ART. 1 ȘI 2 DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.

CAMERE AGRICOLE. — ALEGERI. — TERMEN FIXAT. — DACĂ POATE FI AMÂNAT ÎN CAZ DE FORȚĂ MAJORĂ. — ART. 8 ȘI 33 DIN LEGEA CAMERILOR AGRICOLE.

CAMERE AGRICOLE. — ALEGERI. — AMÂNAREA LOR PENTRU CAZ DE FORȚĂ MAJORĂ. — CAZURILE CARI POT FI PRIMITE CA O CAUZĂ DE FORȚĂ MAJORĂ. — ART. 8 ȘI 33 DIN LEGEA CAMERILOR AGRICOLE.

1° Intru cât legea pentru contenciosul administrativ nu dă o definițiune generală a actelor de guvernământ și se mulțumește numai să le împartă pe categorii, urmează că pentru fie care caz dedus în judecata instanței de contencios, să se examineze fiecare act în parte, spre a se vedea unde anume poate fi clasificat, și numai în cazul când i se va găsi locul în una dintre aceste categorii, să se poată spune că este într'adevăr un act de guvernământ care scapă controlului instanțelor de contencios.

2° Decretul regal prin care se amână data alegerilor pentru Camerele de agricultură este un act administrativ de autoritate care intră

în căderea instanțelor judiciare de contencios, de oarece acest act este departe de a intra în vre-una din cele trei categorii de acte de guvernământ prevăzute de art. 2 din legea contenciosului.

3 Cu toate că nici legea pentru Camerele agricole, nici cea electorală, care formează dreptul comun în materie de alegeri, nu conțin dispoziții care să autorizeze amânarea termenului unei alegeri odată fixat, de aci nu urmează, însă, că atunci când o cauză de forță majoră face imposibilă efectuarea alegerii la termenul fixat, să nu poată avea de consecință amânarea ei pentru o dată ulterioară.

4° Inceperea campaniei de lucru cu arăturile și semănăturile nu poate constitui un caz de forță majoră care să determine amânarea alegerilor pentru Camerele agricole, de oarece aceste lucrări sunt mai dinainte știute și prin caz de forță majoră în această materie, nu poate fi înțeles decât împrejurările neprevăzute la data fixării alegerilor și cari, apărând mai târziu, face imposibilă efectuarea lor la ziua hotărâtă.

No. 23. Admisă în parte acțiunea făcută de Dumitru Tacu conform legii pentru Contenciosul Administrativ, în proces cu Ministerul de Agricultură și Domenii.

Curtea,

Văzând că prin acțiunea de față, Dumitru Tacu, cere conform legii Contenciosului Administrativ anularea Inaltului Decret Regal Nr. 1465 din 11 Mai 1929, prin care se amână alegerea de la 19 Mai (Inaltul Decret Regal Nr. 71 din 28 Martie 1929), pentru Camera Agricolă din Jud. Iași, fixându-se un nou termen la 19 Iulie a. c. Această acțiune o face în contradictor cu Ministerul de Agricultură și Domenii, cerând în același timp ca președintele biroului electoral central să proclame aleasă lista în care reclamantul figurează în frunte.

Văzând că reclamantul D. Tacu susține că Inaltul Decret Regal Nr. 1465/1929 prin care se amână alegerile pentru Camera de Agricultură, este ilegal pentru următoarele motive:

1. Legea pentru înființarea camerilor de Agricultură nu permite ca alegerile odată fixate să fie amânate; deci amânarea lor este un act nelegal.

2. Nu s'a respectat termenul prevăzut de art. 8 din lege, care prevede că data alegerilor trebuia să fie între 20 zile și 2 luni de la publicarea decretului de convocarea alegătorilor în Monitorul Oficial;

3. Lista în fruntea căreia se află reclamantul, fiind singura depusă în termenul de 8 zile libere înainte de alegere (conform art. 10 din lege), fixat prin prima convocare, urmează a fi considerată ca aleasă potrivit disp. art. 53 al. II din legea electorală.

Având în vedere că din examinarea actelor de la dosar, rezultă în fapt următoarele:

În Nr. 71 al Monitorului Oficial din 28 Martie 1929 se publică Inaltul Decret Regal, prin care se disolvă Camerele de Agricultură a Jud. Iași și se convoacă în același timp corpul electoral pentru ziua de 19 Mai 1929. La 11 Mai 1929 apare în

Monitorul Oficial Inaltul Decret Regal Nr. 1465 prin care alegerea se amână pentru ziua de 19 Iulie iar la 4 Iulie a. c. Monit. Ofic. publică Inaltul Decret Regal Nr. 2106 prin care aceste alegeri sunt amânate la 19 Sept. La 6 Mai, președint. biroului electoral central, ia act de depunerea listei de candidaturi în frunte cu reclamantul D. Tacu (petiția înreg. la Nr. 517 din acea zi), semnată de un număr de 34 propunători. Parte dintre candidați consimt chiar în aceeași zi la depunerea candidaturilor lor, alții la 7 și la 8 Mai dau adeziunile lor, iar petiționarul D. Tacu consimte a i se pune candidatura semnând cu această mențiune în ziua de 8 Mai 1929 pe o telegramă dată în același scop la 6 Mai către Primul Președinte al Trib. Iași.

La 10 Mai 1929, președintele biroului electoral central, încheie procesul-verbal prin care constată că în acea zi expirând termenul pentru depunerea candidaturilor, singura listă depusă este cea în fruntea căreia figurează petiționarul D. Tacu.

La 13 Iunie 1929, lista în frunte cu reclamantul D. Tacu este depusă din nou prin petiția înreg. la Nr. 1057 de către biroul electoral central.

Văzând că la acțiunea de față, ministerul de Agricultură și Domenii opune în prim rând, că amânarea alegerilor pentru Camerele de Agricultură fiind un act de guvernământ, puterea judecătorească nu are cădere de a-l judeca, conform art. 2 din legea pentru contenciosul administrativ.

Având în vedere că această lege exceptează într'adevăr din competența Curților de Apel, ca primă instanță de contencios, actele de guvernământ (art. 2).

Că art. 2 enumeră drept acte de guvernământ acele prin care:

a) se iau măsuri pentru ocrotirea unui interes general privitor la ordinea publică; b) măsuri relative la siguranța statului internă sau externă și c) sau la alte cerințe de ordine superioară cum ar fi: declararea stării de asediu, faptele de războiu, actele de comandament cu caracter militar, executarea tratatelor și convențiilor diplomatice cu Statele, măsurile împotriva epidemiilor, epizotiilor, inundațiilor, foametei, tulburările interne, naturalizarea, actele prin care se disolvă persoanele juridice sau li se interzice funcționarea, extrădarea străinilor și altele de aceeași natură.

Că, întru cât legea nu dă o definiție generală a actelor de guvernământ, dar se mulțumește numai să le împartă în trei categorii urmează a se examina fiecare act în parte dedus în judecata instanței de contencios, spre a se vedea unde anume poate fi clasificat și numai în cazul când i se va găsi locul în una dintre aceste categorii, să se poată spune că este într'adevăr un act de guvernământ care scapă controlului instanțelor de contencios.

Având în vedere că din enumerarea de mai sus rezultă că drept acte de guvernământ sunt considerate de legiuitor numai acele care sunt făcute în vederea unui interes general privitor la ordinea publică, la siguranța Statului, sau la alte cerințe de ordine superioară, într'un cuvânt actele destinate să apere Statul de existența unui pericol iminent în care s'ar afla el, căci toate exemplele înșirate de art. 2 în categoria c. prezintă această caracteristică.

Având în vedere că prin art. 1 al legii pentru Camerele de Agricultură, se arată că ele sunt instituțiuni publice înființate cu scopul de a reprezenta și ocroti interesele agriculturii, zootehnicii și silviculturii, sporind la producțiunea tuturor ace-

stor ramuri; că ele sunt organe consultative și administrative, ajutătoare Ministerului Agriculturii, menite de a contribui la progresul economic, în armonie cu interesele generale ale țării.

Având în vedere că după art. 5, Camerele Agricole, Județene se compun din membrii de drept și membrii aleși pe timp de 5 ani, iar data când urmează a se face alegerea acestora din urmă (conform art. 8) se fixează prin Decret Regal, după propunerea Ministerului de Agricultură și Domenii.

Văzând că în discuția acestei instanțe de contencios se aduce un astfel de Decret Regal prin care alegerile deja fixate pentru județul Iași (printr'un Decret precedent) la data de 19 Mai 1929 (Inalt Decret Regal Nr. 71), se amână pentru data de 19 Iulie 1929 (I. D. R. Nr. 1465/1929, care este cel atacat).

Având în vedere că față de scopul pentru care sunt înființate Camerele de Agricultură, astfel cum el este arătat prin art. 1 din legea lor organică, Decretul Regal prin care se fixează sau se amână data alegerilor pentru membrii aleși, este departe de a intra în vreuna din cele trei categorii de acte de guvernământ prevăzute în art. 2 din legea contenciosului, căci stabilirea zilei când urmează a se face alegerile acestea, nu poate avea nici o influență directă sau chiar indirectă, asupra ordinii publice, a Statului, asupra siguranței lui interne sau externe, sau asupra vreunei altei cerințe de ordine superioară, cum ar fi cele enumerate prin textul menționat: stare de asediu, fapte de războiu, acte de comandament militar, convențiuni diplomatice, măsuri împotriva epidemiilor, inundațiilor, foametei, tulburări interne, naturalizare, disolvare de persoane juridice sau altele de aceeași natură.

Considerând deci că examinarea legalității Inaltului Decret Regal prin care se amână data alegerilor pentru Camerele de Agricultură este un act administrativ de autoritate, care intră în căderea instanțelor judiciare de contencios, astfel că această primă opunere formulată de reprezentantul Ministerului de Agricultură, nu este întemeiată.

Având în vedere că primul motiv invocat de reclamant pentru a dovedi ilegalitatea acestui act, este acela că nici un text din legea pentru Camerele de Agricultură nu autorizează amânarea datei alegerilor, odată ce ea a fost fixată prin Decret Regal în conformitate cu legea.

Văzând că la aceasta, reprezentantul Ministerului de Agricultură opune că de oarece legea nu oprește amânarea alegerilor, ea poate fi făcută, mai ales că și practica obișnuită este în acest sens.

Considerând că nici legea pentru Camerele Agricole, nici cea electorală, care formează dreptul comun în materie de alegeri, nu conțin dispoziții care să autorizeze amânarea termenului unei alegeri odată ce el a fost fixat;

Că legiuitorul, nu s'a referit la posibilitatea unor astfel de amânări, socotind că atunci când data unei alegeri a fost fixată, operația trebuie să se efectueze neapărat în acea zi, așa că o alegere în principiu nu poate fi amânată, mai cu seamă că prin art. 33 din legea organică a Camerilor de Agricultură se arată în mod imperativ că termenul nouilor alegeri nu poate fi mai lung de 2 luni de la disolvare.

Că de aici nu însemnează însă că nu trebuie să existe cauza care să facă imposibilă efectuarea alegerii, la termenul fixat, având drept consecință amânarea ei pentru o dată ulterioară; aceste cauze deși nu au fost prevăzute de către legiuitor, ele se

impun prin logică și analogie cu aplicarea principiilor de drept comun privitoare la cazurile de forță majoră;

Având în vedere, că în această materie, forța majoră este orice cauză neprevăzută în momentul fixării datei alegerilor și care apărând mai târziu face imposibilă efectuarea lor la ziua de mai înainte hotărâtă, cum ar fi de exemplu o inundație care întrerupe circulația, punând pe alegători în neputință să vie la vot sau ocuparea vremelnică a teritoriilor de către inamic, etc.

Văzând că în cazul de față, prin raportul Ministerului de Agricultură și Domenii, către Inalta Regentă se cere amânarea alegerilor pentru Camera de Agricultură din Iași pe motivul că la data de 19 Mai 1929, când ele au fost fixate, „începe campania de lucru cu arăturile și semănăturile de „primăvară și pentru a nu stingheri lucrările care „sunt în toi“.

Având în vedere că aceste împrejurări arătate în raport, sunt departe de a constitui un caz de forță majoră, deci neprevăzut atunci când s'a fixat pentru prima oară data alegerilor, căci se știa de mai înainte ce anume lucrări agricole au de efectuat plugarii în cursul lunii Mai, lucrări care însă un sunt cu nimic mai presus de cât acele ce urmează a se face în Iulie (data amânării alegerilor) lună când seceratul, treeratul păioaselor și cositul fânului sunt în toiul lor;

Că deci, amânarea alegerilor astfel cum este făcută prin I. D. R. Nr. 1465 din 11 Mai 1929 nefiind justificată printr'un caz de forță majoră, urmează ca acest decret trebuie considerat ca nelegal și anulat pentru acest motiv, astfel că în această privință acțiunea lui D. Tacu este întemeiată.

Văzând, în ce privește al doilea punct din acțiune, că dacă prin primul decret din 28 Martie 1929 (Monit. Of. Nr. 71) care disolvă Camerele de Agricultură din Iași se fixează data alegerilor conform cu disp. art. 8 din lege la data de 19 Mai, deci într'un termen de 20 zile până la 2 luni de la publicarea Decretului în Monitorul Oficial însă prin Inaltul Decr. Reg. atacat Nr. 1465 din 11 Mai 1929 (Monit. Of. din 11 Mai 1929) nu se respectă termenul prevăzut de lege, întrucât data alegerilor este fixată la 19 Iulie, deci peste termenul maxim legal de 2 luni.

Având în vedere însă întrucât, pentru considerentele mai sus expuse, I. D. R. Nr. 1465 din 11 Mai 1929 este considerat ca nelegal urmează că nu este necesar a se vedea dacă prin acest decret s'au respectat termenele prevăzute de art. 8, căci indiferent de legalitatea termenelor prevăzute într'însul, nulitatea acestui decret trebuie pronunțată pentru primul motiv.

Văzând că prin acțiune, reclamantul D. Tacu mai cere ca odată declarat nul Inaltul Decret Regal arătat mai sus pentru amânarea alegerilor, să fie obligat prezidentul biuroului electoral central a proclama aleasă lista în care figurează petiționarul, ca fiind singură listă depusă în termenul prevăzut de lege;

Având în vedere că asupra acestui punct, dedus în judecată, autoritatea administrativă n'a avut încă prilejul de a se pronunța; că, pe de o parte, în conformitate cu principiile care au călăuzit alcătuirea legii asupra contenciosului administrativ (art. 6 și 7), instanțele judecătorești competente nu au căderea să dea directive și norme de conducere în viitor și pentru acte de autoritate pe cari nu le-au făcut încă autoritățile administrative: că, pe de altă parte,

autoritatea judecătorească nu se poate substitui celei administrative și reface actul atacat, care trebuie să rămâie exclusiv opera acestuia din urmă, dând la dispoziție particularului pretins vătămat numai mijloace de constrângere în acest scop.

Având deci în vedere, că relativ la întregul complex al operației electorale în discuție, autoritatea administrativă nu a făcut până în prezent de cât un singur act și anume a dat Inaltul Decret Regal Nr. 1465/1929 (cu observația că al doilea Decret Regal Nr. 2106/1929 pentru 19 Septembrie nu este adus în discuție);

Că asupra acestui act și numai asupra lui instanța de față are cădere de a se pronunța, rămânând ca partea câștigătoare să se folosească de mijloacele pe cari legea i le pune la dispoziție spre a face ca mai întâi autoritatea administrativă să fie pusă în măsură a se pronunța asupra consecințelor prezentei decizii, pentru aceasta având partea la dispoziție mijloacele prevăzute de lege spre a uza în eventualitatea vre-unui alt act nelegal din partea autorității, act care i-ar prejudicia interesele.

Având în vedere că interesul reclamantului D. Tacu, de a introduce și purta această acțiune ar rezulta nu numai în împrejurarea când s'ar dovedi că lista pe care el figurează este singura propusă în termen; căci, odată ce dovedește că figurează pe o listă depusă în mod legal, ceiace efectiv face, căci rezultă din dosarul alegerii, indiferent dacă lista lui este singura depusă sau mai sunt și altele, orice amânare poate să-i fie prejudiciabilă, întâi pentru pierderea de timp care i se pricinuește, și apoi pentru că mai dă prilejul și altora să-și înscrie sau listelor deja depuse (căci cu cât sunt mai multe liste de candidați, cu atât mai mult se pot împărți și voturile).

Văzând că, prin concluziile sale scrise, Ministerul de Agricultură și Domenii, mai opune că în loc de a se adresa contenciosului, reclamantul ar fi trebuit să-și îndrepte plângerea sa către Uniunea Camerilor de Agricultură, singura în drept conform art. 10 al 19 din lege să examineze asemenea chestiuni.

Văzând că această obiecțiune nu a fost făcută în instanță spre a fi pusă în discuție reclamantului, dar ea este lipsită de temeii, întru cât textul menționat se referă și fixează autoritatea în drept de a face validarea alegerilor odată efectuate, pe când acțiunea de față, tinde la anularea actului administrativ de autoritate prin care se amână data efectuării alegerilor — act care nu poate fi de cât obiectul unei acțiuni în contencios.

Văzând că Ministerul de Agricultură și Domenii, mai opune — tot numai prin concluziile scrise — că reclamantul D. Tacu fiind numai unul din cei propuși pe listă, nu are calitatea de a reclama singur în contencios pentru întreaga listă, fără autorizarea celorlalți candidați de pe aceeași listă cu dânsul și apoi că el a convenit la amânarea alegerilor, dând adeziunea lui pentru termenele ulterioare.

Având în vedere în ce privește prima obiecțiune, că D. Tacu deși figurează pe o listă împreună cu alții, amânarea alegerii relative la acea listă îl prejudiciază și pe dânsul, după cum prejudiciază și pe ceilalți înscriși pe aceeași listă cu dânsul; ori, pentru vătămarea dreptului său poate reclama în contencios personal (conform art. 1 din legea asupra contenciosului administrativ) indiferent de ceiace ar face ceilalți;

Că, pe de altă parte, fiind vorba de un scrutin de listă, iar reclamantul D. Tacu, figurând pe o listă,

depusă de o grupare politică, urmează că toate măsurile luate de dânsul în vederea asigurării reușitei acelei liste, să folosească tuturor aceluia ce fac parte din aceeași listă, pe baza mandatului tacit pe care și-l dau toți acei cari consimt să candideze pe aceeași listă.

Având în vedere, în ce privește consimțământul reclamantului D. Tacu pentru alegerile ce urmau să se efectueze ulterior, că din acest consimțământ nu se poate deduce renunțarea de a ataca decretul de amânare a primei alegeri fixate, căci necunosând de mai înainte soarta pe care o va avea prezenta acțiune în contencios, nu putea risca să rămâie neînscris pentru viitoarele alegeri în cazul când decretul de amânare nu ar fi fost anulat. Ori o renunțare nu se prezumă și nu s'ar putea deduce decât din împrejurări de fapt cari să nu lase nici o îndoială asupra intenției reclamantului D. Tacu, de a nu mai ataca în contencios Inaltul Decret Regal, prin care s'au amânat alegerile pentru ziua de 19 Iulie. Convenind a candida ulterior, D. Tacu a făcut un simplu gest de prudență, spre a nu se expune să rămâie fără a avea candidatura depusă în cazul când soarta acțiunii în contencios i-ar fi fost defavorabilă.

Având deci în vedere că acțiunea de față urmează a fi admisă numai în parte și declara nul Inaltul Decret Regal Nr. 1465 din 11 Mai 1929 prin care alegerile pentru Camera de Agricultură a județului Iași fixată la 19 Mai 1929 se amână pentru data de 19 Iulie 1929.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Consilier Eugen Petit, admite în parte acțiunea.

Semnați: *M. Haralamb, E. Petit, G. Volenti.*

JURISPRUDENȚA STRAINA

Scrisori misive. — Femeie măritată, — Corespondență. — Instanță de divorț. — Domiciliu separat. — Dreptul bărbatului.

Bărbatul, în calitate de cap al comunității și în virtutea autorității domestice ce i este recunoscută de lege, are un drept de control și de supraveghere asupra corespondenței femeii sale și o poate produce în justiție.

Și acest drept nu poate suferi restricție în cursul procedurii divorțului; ordonanța care fixează un domiciliu separat femeii, destinde legătura conjugală, dar nu face să dispară datoritiile ce există între soți, iar autoritatea măritată subsistă cât timp căsătoria n'a fost desfăcută.

C. Bordeaux, 15 Martie 1929.

Gaz. Pal. 11 Iunie 1929

* * *

Responsabilitate civilă. — Accident. — Prejudiciu estetic. — Reparațiune.

Când responsabilitatea unei persoane e angajată în urma unui accident ce a cauzat prin imprudența sa, este locul de a se ține seamă de prejudiciul estetic printre elementele care dau loc la reparațiune.

C. Dijon, 17 Aprilie 1929.

Sirey rep. somm. 7. 3120. 929.

* * *

Casațiune. — *Materie criminală.* — *Motive de fapt și de drept reunite.* — *Furtul unui testament de moștenitorii legitimi.* — *Moștenitori nerezervatari.* — *Sezină.* — *Legatar universal.*

Moștenitorii legitimi, preveniți că au sustras în chip fraudulos testamentul fratelui lor, nu pot fi primiți a susține pentru prima oară înaintea Curței de casație că aveau sezină și prin urmare posesiunea legală a tutor bunurilor lui de cujus, în care se cuprinde și testamentul său. Nefiind moștenitori rezervatari, preveniții n'ar avea sezină decât dacă testamentul sustras n'ar cuprinde o instituție de legatar universal. Această chestie fiind în același timp de fapt și de drept, motivul care o invocă fiind nou nu poate fi primit pentru prima oară în casație.

Cas. fr. crim. 18 Martie 1929.

Gaz. Pal. 29 Mai 1929.

Recenzie

Acțiunile posesorii în dreptul României întregite

Studiu de drept comparat—Austriac—Ungar, Rus, Francez și Român—cu o expunere de doctrină însoțită de jurisprudență la zi și cu concluziuni în vederea Unificării, de d-l Nicolae I. Rădulescu, doctor în drept și laureat al Facultății Juridice din București, fost Magistrat, Avocat, 1928.—200 lei.—Premiată de Baroul Dej, cu premiul Avram Iancu.

Protecțiunea posesiunii, a cărei justificare inițială o constituia necesitatea socială de a înlătura turburările liniștii publice, rezultate din actele violente cu cari posesorul atacat, ripostă încălcătorului, se fundează, în dreptul modern, pe ideea proprietății probabile, care, prezumând posesiunii public exercitată acest caracter, o consideră ca forma sa obișnuită de materializare ocrotind-o—ca altă dată interdicțiile pretoriene—prin organizarea sistemului acțiunilor posesorii.

Legiuitorul român, recunoaște, pentru prima oară formal, existența acestor acțiuni, în art. 5 al procedurii civile din 1865, reglementându-le exercițiul mai târziu, prin legea din 1894, și prin dispozițiunile art. 31 și 32 din legea judecătorilor de Ocoale din 1907, ale căror norme formează astăzi dreptul comun în materie.

Tratamentul laconic, aplicat însă de legiuitor acestor acțiuni, atât de frecvent utilizate în practica judiciară a instanțelor democratice, a determinat creațiunea unui adevărat monument de jurisprudență, complectator, complex și variat ca însăși mulțimea chestiunilor cu cari acestea vin în contact.

Opera supremei instanțe, bogatul său material jurisprudențial, răspândit însă neorganic, în Buletine și și Reviste, îngreuiază enorm, procticei judecătorești, cercetarea lui temeinică.

Culegerile existente chiar,—Enciclopedia lui Ciorapciu, precum și Codicele de ședință ale regretatului Corneliu Botez—, nu satisfac în întregime necesitățile practicienilor, limitându-se, de cele mai multe ori la comentariul cateinctic al soluțiunilor date, fără a încerca o sistematizare organică a materiei.

Acestei nevoi urgente, esențială Tribunalului și în special Judecătorilor de Ocol, solicitate zilnic și din

abundență în asemenea acțiuni, îi răspunde, formal, lucrarea D-lui Nicolae Rădulescu.

Autorul — jurist distins și încercat — după o interesantă și documentată incursiune istorică, în care traversează epoca actuală și evul mediu, urcându-se până la izvoarele dreptului roman, expune amply complexul fundamental al acestor acțiuni, necesitățile juridice și practice la cari ele corespund, condițiunile generale exercițiului lor, cumulul petitorului cu posesorul etc.

Studiul său — cuprinzând 232 pagini, într'o ireproșabilă tehnică — utilizează larg doctrina și jurisprudența română și străină, comparând-o normelor admise în ținuturile alipite, expuse de altfel cu aceeași documentată informațiune doctrinală și jurisprudențială, prezentându-ne, pentru întâia oară, o sinteză unitară și complectă.

Capitolele rezervate examinării: faptelor cari dau naștere acțiunilor posesorii,—conștiunilor generale de admisibilitate, atât sub raportul calității posesiunii, cât și sub acela al persoanelor, — bunurilor și drepturilor ce pot face obiectul acestor acțiuni — corporale și incorporale, de domeniu politic și privat, rurale, inalienabile, imprescriptibile, etc. — și în special raporturile ce există între pețitoriu și posesoriu, constituiesc adevărate și independente monografii, integrate științific, prin unitara concepțiune a autorului, într'un tot sistematic, perfect.

Cu aceste calități evidente, răspunzând unei necesități viu simțite în lumea judecătorească, lucrarea D-lui Nicolae I. Rădulescu — prețios și unic tratat al materiei — își învederează singură, valoarea și utilitatea.

Și totuși—remarcă ce nu este lipsită de o strângere de inimă—critica noastră juridică, a întâmpinat-o cu o rară indiferență, care, nu numai că e nejustificată dar și complectamente nedreaptă, ne determină să o recomandăm călduros cetitorilor de specialitate și tuturor celor ce se îndeletnicesc cu studiul posesoriului, în convingerea fermă că le servim propriile lor interese.

Vasile M. Teodorescu
Președinte de Tribunal

Bibliografie

Dreptul penal al minorilor de Dr. Carol Nesselrode, judecător la Trib. Bihor cu gr. de Consilier de Curte de Apel. — 1 opuscul de 382 pagini. Oradea, Tipografia Românească, S. A. — 1929.

Sub titlul de mai sus, d-l Carol Nesselrode, un distins și laborios judecător al tribunalului Bihor, a publicat un manual în legătură cu ocrotirea și modul de salvare a copiilor părăsiți, neglijenți și al minorilor delicvenți.

Ne facem o plăcută datorie de a semnala juristilor acest opuscul în care, pe lângă expunerea doctrinală a autorului, vor găsi un bogat material de jurisprudență cu referire la această interesantă materie.

Prețul 150 Lei.